

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2020. április 23. *

„Előzetes döntéshozatal – Közlekedés – Légi közlekedés – 1008/2008/EK rendelet – A 23. cikk (1) bekezdése – A fizetendő végső ár feltüntetése – Online utasfelvételi díj – Héta – A légi fuvarozó által jóváhagyott hitelkártyától eltérő hitelkártyával történő vásárlások kezelési költsége – A fizetendő végső ár elkerülhetetlen és előre látható elemei – Választható felárak – Fogalom”

A C-28/19. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) a Bírósághoz 2019. január 16-án érkezett, 2018. december 18-i határozatával terjesztett elő

a **Ryanair Ltd**,

az **Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust**,

és

az **Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust**,

a **Ryanair Ltd**,

a **Ryanair DAC**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: P. G. Xuereb tanácselnök (előadó), T. von Danwitz és A. Kumin bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Ryanair DAC képviseletében M. Castioni, G. Mazzei és A. Pecchia avvocati, B. Kennelly QC,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: A. Collabollotta avvocato dello Stato,

* Az eljárás nyelve: olasz.

- a francia kormány képviselőjében D. Colas, A.-L. Desjonquères és I. Cohen, meghatalmazotti minőségben,
- az osztrák kormány képviselőjében J. Schmoll és G. Hesse, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében L. Malferrari és B. Sasinowska, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról szóló, 2008. szeptember 24-i 1008/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2008. L 293., 3. o.) 23. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet egyrészt a Ryanair Ltd és az Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust (verseny- és piacfelügyeleti trösztellenes hatóság, Olaszország; a továbbiakban: AGCM), másrészt pedig ez utóbbi és a Ryanair Ltd, valamint a Ryanair DAC között a Ryanair légitársaságnak (a továbbiakban: Ryanair) felrótt tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 1008/2008 rendelet (16) preambulumbekkezdése az alábbiakat mondja ki:

„Lehetővé kell tenni a fogyasztók számára, hogy a különböző légitársaságok légi járataira vonatkozó árakat hatékonyan összehasonlíthassák. Ennek érdekében a fogyasztó által fizetendő, a Közösségből származó [helyesen: induló] légi járatokra vonatkozó, az összes adó, illeték és pótdíj felszámításával kialakított teljes árat minden esetben fel kell tüntetni. A közösségi légi fuvarozókat ösztönzik arra is, hogy a harmadik országokból a Közösség területére indított légi járataik tekintetében tüntessék fel a teljes árat.”

- 4 E rendelet 2. cikkének 18. pontja a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában:

[...]

18. »légi viteldíjak«: azok az árak euróban vagy helyi valutában kifejezve, amelyeket az utasa légi szállításért a légi fuvarozó vagy annak ügynöke, vagy más jegyárusító részére fizet, továbbá ezen árak alkalmazási feltételei, beleértve az ügynöknek és az egyéb kisegítő szolgálatoknak nyújtott díjazást és feltételeket [helyesen: beleértve az ügynöknek biztosított díjazást és feltételeket, valamint egyéb, kiegészítő szolgáltatásokat].

- 5 Az említett rendelet 23. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„A Szerződés hatálya alá tartozó tagállam területén található repülőtérrel kiinduló légi járatok a nagyközönség számára rendelkezésre álló, felkínált vagy bármilyen formában – többek között az interneten – közzétett légi viteldíjaival és légi tarifáival [helyesen: légifuvar-díjaival] együtt az azokra vonatkozó feltételeket is fel kell tüntetni. A fizetendő végső árat mindenkor fel kell tüntetni, és annak magában kell foglalnia az alkalmazandó légi vitel- vagy légi tarifadíjat [helyesen: légifuvar-díjat], valamint a közzététel idején elkerülhetetlen és előre látható valamennyi vonatkozó adót, díjat, felárat és illetéket. A végső ár megjelölése mellett feltüntetik legalább az alábbiakat:

- a) légi vitel- vagy légi tarifadíj [helyesen: légifuvar-díj];
- b) adók;
- c) repülőtéri díjak; valamint
- d) egyéb díjak, felárak és illetékek, mint például a védelmi díj vagy üzemanyagfelár;

amennyiben a b), c) és d) pontban felsorolt díjakat a légi vitel- vagy légi tarifadíjon [helyesen: légifuvar-díjon] felül kell megfizetni. A választható felárakat egyértelmű, átlátható és világos formában tüntetik fel minden jegyfoglalási folyamat kezdetén, és azok elfogadásáról az ügyfél dönt [helyesen: azok elfogadása az ügyfél kifejezett nyilatkozatával történik].”

Az olasz jog

- 6 A 2005. szeptember 6-i decreto legislativo n. 206 – Codice del consumo (a fogyasztóvédelmi törvénykönyvről szóló 206. sz. törvényerejű rendelet, a GURI 2005. október 8-i 235. számának rendes melléklete) az alapügy tényállására alkalmazandó változata (a továbbiakban: fogyasztóvédelmi törvénykönyv) tiltja az olyan tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok az e törvénykönyv 21–23. cikke értelmében vett megtévesztő kereskedelmi gyakorlatokat. Különösen az említett törvénykönyv 20. cikkének (2) bekezdése pontosítja, hogy a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelen, amennyiben ellentétes a szakmai gondosság követelményeivel, és a termékkel kapcsolatban jelentősen torzítja vagy torzíthatja az átlagfogyasztó gazdasági magatartását, akihez eljut, vagy aki a címzettje, vagy az e gyakorlat által célzott meghatározott fogyasztói csoport átlagos tagjának gazdasági magatartását.
- 7 Ugyanezen törvénykönyv 21. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében a megtévesztő kereskedelmi gyakorlatok többek között az árra vagy az ár kiszámításának módjára, vagy különleges árkedvezmény meglétére vonatkozhatnak.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 8 Az AGCM 2011. június 15-i határozatával megállapította a Ryanair felelősségét különböző tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok alkalmazásáért, és több bírságot is kiszabott rá. Az AGCM különösen az alapügy tényállásának megvalósulása idején a Ryanair online foglalási rendszerében alkalmazott árak feltüntetését (<http://ryanair.com/it>) minősítette a fogyasztóvédelmi törvénykönyv 20. cikkének (2) bekezdése és 21. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében vett tisztességtelen gyakorlatnak.
- 9 Az AGCM szerint az ezen az internetes oldalon közzétett árak nem tartalmaztak bizonyos, a Ryanair által választható díjaknak minősített elemeket, nevezetesen az online utasfelvételi díjat, a belföldi járatokra vonatkozó választható díjakra és felárakra felszámított hozzáadottérték-adót (héta), valamint a

Ryanair által jóváhagyott hitelkártyától (előre fizetett Mastercard) eltérő hitelkártyával történő vásárlások kezelési költségét, miközben az AGCM szerint ezeket a valójában kötelező elemeket az online vásárlási folyamat során terhelték a fogyasztókra, ami így hozzájárult az eredetileg feltüntetett díj emelkedéséhez.

- 10 A Ryanair e határozat megsemmisítése iránti keresetet nyújtott be a Tribunale amministrativo regionale per il Laziohoz (Laziói tartományi közigazgatási bíróság, Olaszország).
- 11 A díjak feltüntetésével kapcsolatos kereskedelmi gyakorlatot illetően e bíróság 2012. április 12-i ítéletében helybenhagyta az AGCM 2011. június 15-i határozatát, és úgy ítélte meg, hogy az utasok online utasfelvételének díja, valamint a belföldi járatokra vonatkozó választható díjakra és felárakra alkalmazott héa nem minősül választható díjnak, hanem azokat – akárcsak a Ryanair által jóváhagyott hitelkártyától eltérő hitelkártyával történő vásárlások kezelési költségét – az 1008/2008 rendelet 23. cikkének (1) bekezdése szerinti „elkerülhetetlen” díjnak kell tekinteni, és amennyiben e díjat nem tüntetik fel a foglalási folyamat elején, a fogyasztó nem részesülhet megfelelő tájékoztatásban a Ryanair által nyújtott szolgáltatás tényleges árát illetően.
- 12 Ami különösen a Ryanair által jóváhagyott hitelkártyától eltérő hitelkártyával történő vásárlások kezelési költségét illeti, a Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (laziói tartományi közigazgatási bíróság) megállapította, hogy e költségek elkerülhetetlen jellegét igazolja az a tény, hogy egy átlagos vevőnek, aki a Ryanair internetes oldalán online foglalást kíván kezdeményezni, nincs konkrétan semmilyen észszerű lehetősége arra, hogy elkerülje az említett költségek miatti magasabb árat, mivel nem rendelkezik a Ryanair által jóváhagyott hitelkártyával. E tekintetben e bíróság úgy vélte, hogy az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének célja az, hogy biztosítsa a repülőjegyek teljes átláthatóságát attól a pillanattól kezdve, hogy az érdekelt úgy döntött, hogy megkezdi a jegyfoglalási folyamatot, nem pedig az, hogy arra ösztönözze a közönséget, hogy előzetesen vegye igénybe a legkedvezőbb fizetési módot.
- 13 A Ryanair fellebbezést nyújtott be a Consiglio di Statohoz (államtanács, Olaszország) az ítélet azon részei ellen, amelyekkel a Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (laziói tartományi közigazgatási bíróság) elutasította a keresetét, és helybenhagyta az AGCM határozatát.
- 14 A kérdést előterjesztő bíróság – miközben hangsúlyozza, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatában nem foglalt kifejezetten állást az ár vitatott elemeiről – rámutat, hogy a jogvita eldöntése érdekében meg kell határozni, hogy ezen elemek az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében vett elkerülhetetlen és előre látható felárak kategóriájába vagy az e rendelkezés negyedik mondata értelmében vett választható felárak kategóriájába tartozónak tekinthetők-e. Ez utóbbi esetben a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a választható felár a fogyasztók többsége által elkerülhető felárakra vonatkozik.
- 15 E körülmények között a Consiglio di Stato (Államtanács) úgy döntött, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:
 - „1) Úgy kell-e értelmezni [az 1008/2008] rendelet 23. cikke (1) bekezdésének második mondatában foglalt rendelkezést, hogy az online utasfelvétel jegyárakban megjelenő díja és a hitelkártyás vásárlás jegyárakban megjelenő »kezelési költsége«, valamint belföldi járatok esetében a héának a viteldíjak és választható felárak után történő felszámításából eredő költségek az elkerülhetetlen, előre látható vagy választható felárak kategóriájába tartoznak?
 - 2) Úgy kell-e értelmezni az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének negyedik mondatában foglalt rendelkezést, hogy a »választható« kifejezés a fogyasztók többsége által elkerülhető felárakra vonatkozik?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 16 Az együttesen megválaszolandó két kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az 1008/2008 rendelet 23. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az utasok online utasfelvételének díja, a belföldi járatokra vonatkozó választható díjakra és felárakra felszámított hía, valamint a légi fuvarozó által jóváhagyott hitelkártyától eltérő hitelkártyával történő vásárlások kezelési költsége e rendelkezés második mondata értelmében vett elkerülhetetlen és előre látható felárak kategóriájába vagy az e rendelkezés negyedik mondata értelmében vett választható felárak kategóriájába tartoznak-e.
- 17 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében az utasok légi fuvarozásáért fizetendő végső árat mindenkor fel kell tüntetni, és annak magában kell foglalnia többek között az e rendelet 2. cikkének 18. pontjában meghatározott légi viteldíjat, valamint az ajánlat közzétételének időpontjában alkalmazandó, elkerülhetetlen és előre látható adókat, illetékeket, felárakat és illetékeket. Az említett rendelet 23. cikke (1) bekezdésének harmadik mondata pontosítja, hogy az ajánlatnak tartalmaznia kell legalább a repülőtéri díjakat, valamint a biztosításhoz vagy üzemanyaghoz kapcsolódó díjakat, felárakat és díjakat, amennyiben ezen elemeket a légi viteldíjon felül kell feltüntetni.
- 18 A Bíróság ezzel kapcsolatban pontosította, hogy az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének második és harmadik mondatában említett adók, illetékek, felárak és illetékek nem foglalhatók bele a légi viteldíjakba, hanem azokat külön fel kell tüntetni (2017. július 6-i Air Berlin ítélet, C-290/16, EU:C:2017:523, 36. pont). A 2015. január 15-i Air Berlin ítélet (C-573/13, EU:C:2015:11) 35. pontjából az is kitűnik, hogy az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében vett fizetendő végső árat alkotó különböző elemeket már a légi járatokra vonatkozó árak első feltüntetésekor meg kell jelölni.
- 19 Egyébiránt az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének negyedik mondata úgy rendelkezik, hogy a választható felárakat egyértelmű, átlátható és világos formában kell feltüntetni minden jegyfoglalási folyamat kezdetén, és azok elfogadása az ügyfél kifejezett nyilatkozatával történik.
- 20 E tekintetben a 2012. július 19-i ebookers.com Deutschland ítélet (C-112/11, EU:C:2012:487) 14. pontjából kitűnik, hogy a „választható felárak” fogalma magában foglalja az olyan felárakat is, amelyek – ellentétben a fizetendő végső árnak az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének második és harmadik mondatában szereplő elemeivel – nem elkerülhetetlenek, és amelyek így olyan szolgáltatásokhoz kapcsolódnak, amelyek magához a légi járatához képest többletet jelentve nem kötelezők és nem is elengedhetetlenek az utasszállításhoz, ezért az ügyfél választ elfogadásuk vagy elutasításuk között. A Bíróságnak már volt alkalma megállapítani, hogy a járat törlése vagy a feladott poggyászok szállítása tekintetében fizetendő felárakat az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének negyedik mondata értelmében vett választható felárnak kell tekinteni (2012. július 19-i ebookers.com Deutschland ítélet, C-112/11, EU:C:2012:487, 20. pont; 2014. szeptember 18-i Vueling Airlines, C-487/12, EU:C:2014:2232, 39. pont).
- 21 Így az 1008/2008 rendelet 23. cikkének (1) bekezdéséből és a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az olyan légi fuvarozó, mint a Ryanair a személyszállításra vonatkozó online ajánlataiban köteles feltüntetni a légi viteldíjat, valamint az elkerülhetetlen és előre látható adókat, díjakat, felárakat és illetékeket, míg a választható felárakat a jegyfoglalási folyamat kezdetén világosan, átláthatóan és egyértelműen közölnie kell.
- 22 E tényezők alapján kell megvizsgálni az alapügyben szóban forgó különböző árelemeknek az 1008/2008 rendelet 23. cikkének (1) bekezdésére tekintettel való minősítését.

- 23 Először is az utasok online utasfelvételi költségeit illetően meg kell állapítani, hogy ellentétben azzal, amit az osztrák kormány és az Európai Bizottság írásbeli észrevételeiben állít, az utasfelvétel nélkülözhetetlen és kötelező jellegéből nem lehet automatikusan arra következtetni, hogy e költségek az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében elkerülhetetlenek. El kell ugyanis ismerni a légi fuvarozók azon lehetőségét, hogy az utasok számára különböző díjköteles vagy ingyenes utasfelvételi módokat kínáljanak, mint például az online vagy a repülőtéren történő helyszíni utasfelvétel.
- 24 Ilyen körülmények között, amennyiben a fogyasztónak választania kell legalább két utasfelvételi mód között, meg kell állapítani, hogy – amint azt a francia kormány is megjegyzi írásbeli észrevételeiben – a jegyfoglalási folyamat során számára kínált utasfelvételi mód a szállításhoz nem szükségszerűen kötelező és nem is elengedhetetlen szolgáltatás. Ugyanis, amikor a légi fuvarozó fizetős online utasfelvételt ajánl, olyan alternatív megoldásokat kínálva, amelyek lehetővé teszik az utasok számára az ingyenes utasfelvételt, az utasok online utasfelvételének díjai nem tekinthetők az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében a fizetendő végleges ár elkerülhetetlen elemének, hanem e rendelkezés negyedik mondata szerinti választható felárnak kell azokat minősíteni, amellyel kapcsolatban a fogyasztó dönthet úgy, hogy elfogadja vagy elutasítja azt.
- 25 Az ilyen díjak csak abban az esetben tekinthetők elkerülhetetlennek, ha a légi fuvarozó által ajánlott valamennyi utasfelvételi mód fizetős, vagy ha – amint azt az olasz kormány az írásbeli észrevételeiben jelzi – a fogyasztónak semmilyen választási lehetőséget sem kínálnak a több utasfelvételi mód között. Az első esetben ugyanis a fogyasztónak valamilyen módon utasfelvételi díjat kell fizetnie, mivel az őt megillető látszólagos döntési szabadság csupán illuzórikus, míg a második esetben a fogyasztónak valójában nincs más választása, mint az online utasfelvétel.
- 26 A kérdést előterjesztő bíróság feladata tehát annak vizsgálata, hogy a Ryanair ingyenes utasfelvételi lehetőséget kínál-e az utasoknak. Amennyiben ez utóbbi csak a fizetős online utasfelvétel lehetőségét kínálta fel – amint azt az olasz kormány az írásbeli észrevételeiben említi –, vagy ha a fizetős online utasfelvételi szolgáltatás alternatívájaként csak fizetős utasfelvételi módokat kínált, amint azt a Bizottság az írásbeli észrevételeiben állítja, azt a következtetést kell levonni, hogy az ügyfél nem kerülhetett el az utasfelvételi díjak megfizetését, és azok – amelyek előreláthatósága a légi fuvarozó árképzési politikájából ered – az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében vett elkerülhetetlen és előre látható árelemek körébe tartoznak.
- 27 Ezzel szemben, ha a Ryanair vagylagosan egy vagy több ingyenes utasfelvételi lehetőséget kínál, a fizetős online utasfelvételi díjakat az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének negyedik mondata értelmében vett választható felárnak kell tekinteni.
- 28 Másodszor, a belföldi járatok díjaira felszámított héát illetően meg kell állapítani, hogy az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének második és harmadik mondata értelmében vett adóról van szó, és hogy a viteldíjra vonatkozó ezen adó e rendelkezés harmadik mondata értelmében elkerülhetetlen és előre látható, mivel azt a nemzeti szabályozás írja elő, és bármely nemzeti légi járat foglalása esetén is automatikusan alkalmazandó.
- 29 Harmadszor a nemzeti repülésekre vonatkozó választható felárakra felszámított héát illetően meg kell állapítani, hogy – amint arra a Bizottság írásbeli észrevételeiben rámutat – az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének negyedik mondata értelmében vett választható felárról van szó. A belföldi járatokra vonatkozó választható felárakra felszámított héa ugyanis, noha kötelező jellege miatt elkerülhetetlennek minősíthető, nem tekinthető előre láthatónak, mivel szervesen kapcsolódik azon választható felárakhoz, amelyeket kizárólag az utas választhat. Márpedig a légi fuvarozónak nem lehet kezdettől tudomása az ügyfél által választott választható felárakról, így az e felárakra vonatkozó héa összege nem szerepelhet az ajánlat közzétételekor feltüntetendő, előre látható végső árban.

- 30 E körülmények között meg kell jegyezni, hogy valamely meghatározott adót mindig azon árelemhez kapcsolódóan kell feltüntetni, amelyhez ezen adó kapcsolódik, amint az egyébként az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdése harmadik mondatának utolsó mondatrészéből is kitűnik, amelynek értelmében a fizetendő végső árban fel kell tüntetni a „légi viteldíjon felül megfizetendő” adókat. Ily módon, amennyiben az adó a légi viteldíjhoz kapcsolódik, azt a fizetendő végső ár első feltüntetésétől kezdve e viteldíjjal együtt, külön fel kell tüntetni, míg ha választható felárra vonatkozik, azt a fizetendő végső árban csak a felár feltüntetésekor kell és lehet szerepeltetni.
- 31 Ez utóbbi esetben pontosítani kell, hogy – amint arra a Bizottság írásbeli észrevételeiben rámutat – az adó összegének a választható szolgáltatások árában egyértelműen meg kell jelennie ez utóbbiak feltüntetésétől kezdve. Az egyértelműség és az átláthatóság követelménye ugyanis, amelyet a légi fuvarozónak a választható felárak közlésekor az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének negyedik mondata értelmében tiszteletben kell tartania, magában foglalja azt, hogy az utassal, amint az választható szolgáltatást választott, közölni kell, hogy a felár összegének mely részét teszi ki a héa. Ennek közlése szintén megfelel az 1008/2008 rendelet (16) preambulumbekkezdése szerinti, a légi járatokra vonatkozó árak hatékony összehasonlíthatóságára irányuló célkitűzésnek is, amelynek során a fogyasztónak képesnek kell lennie arra, hogy összehasonlítsa a légi fuvarozók által az érintett nemzeti útvonalon ajánlott, héa nélküli felárakat.
- 32 Negyedszer és utolsósorban a légi fuvarozó által jóváhagyott hitelkártyától eltérő hitelkártyával történő vásárlások kezelési költségét illetően meg kell állapítani, hogy e költség előreláthatósága nem kétséges, mivel annak alkalmazása magából a légi fuvarozó fizetési módra vonatkozó politikájából következik.
- 33 Ami az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének második mondata értelmében vett elkerülhetetlen jellegét illeti, meg kell állapítani, hogy első ránézésre az ügyfél elkerülheti ennek a kifizetését azáltal, hogy a fizetendő végső árat a légi fuvarozó által jóváhagyott hitelkártyával rendezi. Mindazonáltal egy felár nem minősíthető elkerülhetőnek, és következésképpen nem választható jellegű abban az esetben, ha a fogyasztó számára biztosított választási lehetőség a légi fuvarozó által előírt olyan feltételhez kötött, amely az adott szolgáltatás ingyenességét egy előnyben részesített, szűk fogyasztói kör számára tartja fenn, és *de facto* arra kötelezi az e körbe nem tartozó fogyasztókat, hogy lemondjanak e szolgáltatás ingyenességéről vagy a vásárlásuk azonnali véglegesítéséről, és a megkövetelt feltétel teljesítése érdekében olyan lépéseket tegyenek, melyek költségesek lehetnek, annak a veszélyével, hogy amennyiben megteszi e lépéseket, már nem tud élni ezzel az ajánlattal, illetve azt nem tudja az eredeti áron igénybe venni.
- 34 Ebből következik, hogy az ilyen költséget nemcsak előre láthatónak, hanem elkerülhetetlennek is kell minősíteni, következésképpen nem tartozhat az 1008/2008 rendelet 23. cikke (1) bekezdésének negyedik mondata értelmében vett választható felár fogalmába.
- 35 Egyébiránt pontosítani kell, hogy az ilyen költség minősítése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a fogyasztók nagy része rendelkezik-e a légi fuvarozó által jóváhagyott kártyával, és így el tudja-e kerülni az érintett költségek megfizetését. Mivel ugyanis az 1008/2008 rendelet a fogyasztók egyéni védelmét célozza (lásd ebben az értelemben: 2015. január 15-i Air Berlin, C-573/13, EU:C:2015:11, 33. pont), egy felár elkerülhető jellegét nem lehet olyan szempont alapján meghatározni, amelynek kizárólag csak a fogyasztók többsége felel meg.
- 36 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az 1008/2008 rendelet 23. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azon utasfelvételi díj, amelynek kifizetése más, ingyenes utasfelvételi mód hiányában nem kerülhető el, a belföldi járatokra vonatkozó árakra felszámított héa, valamint a légi fuvarozó által jóváhagyott hitelkártyától eltérő hitelkártyával történő vásárlások kezelési költsége e rendelkezés második mondata értelmében vett elkerülhetetlen és előre látható árelemeknek minősül. Ezzel szemben az említett rendelkezést úgy kell

értelmezni, hogy azon utasfelvételi díj, amelynek kifizetése egy másik, ingyenes utasfelvételi mód alkalmazásával elkerülhető, valamint a belföldi járatokra vonatkozó felárakra felszámított hea ugyanezen rendelkezés negyedik mondata értelmében vett választható felárnak minősül.

A költségekről

- 37 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

A Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról szóló, 2008. szeptember 24-i 1008/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 23. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azon utasfelvételi díj, amelynek kifizetése más, ingyenes utasfelvételi mód hiányában nem kerülhető el, a belföldi járatokra vonatkozó árakra felszámított hozzáadottérték-adó (hea), valamint a légi fuvarozó által jóváhagyott hitelkártyától eltérő hitelkártyával történő vásárlások kezelési költsége e rendelkezés második mondata értelmében vett elkerülhetetlen és előre látható árelemeknek minősül. Ezzel szemben az említett rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy azon utasfelvételi díj, amelynek kifizetése egy másik, ingyenes utasfelvételi mód alkalmazásával elkerülhető, valamint a belföldi járatokra vonatkozó felárakra felszámított hea ugyanezen rendelkezés negyedik mondata értelmében vett választható felárnak minősül.

Aláírások